

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/25/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5819200376
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5819200376.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu - sudcov JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa - U. T., nar. XX.X.XXXX, bytom u otca, V., D. Z. XX, Nórske kráľovstvo, maloletého syna rodičov: matka - R. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z., B. XXX a otec - Z. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Z., B. XX, toho času V., D. Z. XX, Nórske kráľovstvo, v zastúpení právne - JUDr. Peter Vevurka, advokát so sídlom v O., U. XXX/XX, o návrhu otca na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému U., nar. XX.X.XXXX, v štádiu rozhodovania o právomoci súdu, na základe odvolania otca proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 4P/10/2019-30 zo dňa 15. marca 2019 takto

rozhodol:

Z r u š u j e v celom rozsahu uznesenie súdu prvej inštancie a v r a c i a mu vec na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie (ďalej iba „okresný súd“) vyhlásil (vo výroku I.), že vo veci nemá právomoc konať. Vo výroku II. konanie zastavil.

2. Otec sa podaným návrhom u súdu domáhal zmeny rozsudku Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5P/2/2014 zo dňa 23.10.2014 v časti úpravy práv a povinností rodičov k maloletému U. T., nar. XX.X.XXXX, ktorého žiada zveriť do svojej osobnej starostlivosti a matke uložiť povinnosť platiť výživné na syna vo výške 150 eur mesačne. Tvrdil v návrhu, že maloletý od augusta 2018 s ním býva v Nórsku kde študuje, s odchodom maloletého syna do Nórska matka súhlasila.

3. Okresný súd vychádzajúc z článku 8, z článku 17 Nariadenia č. 2201/2003, nadväzne vychádzajúc zo skutočnosti, že maloletý so svojim otcom sa zdržiava v Nórsku konštatoval, že nemá právomoc vo veci konať a procesným postupom podľa § 161 Civilného sporového poriadku z dôvodu neodstrániteľnej podmienky, konanie zastavil.

4. Proti uzneseniu podal odvolanie v zákonnej lehote otec, domáha sa zrušenia uznesenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Argumentoval najmä tým, že súd bez skúmania osobitných skutkových okolností (navyše bez vytyčenia pojednávania) ustálil, že obvyklý pobyt maloletého dieťaťa je v Nórsku. Považuje rozhodnutie okresného súdu za nesprávne, nakoľko z judikatúry Európskeho súdneho dvora vyplýva, že obvyklý pobyt dieťaťa musí byť určený na základe súhrnu osobitných skutkových okolností každého jednotlivého prípadu. Okrem fyzickej prítomnosti dieťaťa v členskom štáte musia byť zohľadnené ďalšie faktory, z ktorých je možné vyvodiť, že táto prítomnosť nemá dočasný alebo príležitostný charakter a pobyt dieťaťa odzrkadľuje istú mieru jeho začlenenia do sociálneho a rodinného prostredia. Do úvahy treba vziať najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu, štátnu príslušnosť a presťahovanie rodiny do tohto štátu, miesto a podmienky školskej dochádzky, jazykové znalosti, rodinné a sociálne väzby dieťaťa v danom štáte (C-523/07, bod 37-39). Legálna definícia štátu obvyklého pobytu dieťaťa neexistuje, no podľa ustálenej súdnej

judikatúry a praxe sa zaň považuje „štát“, v ktorom dieťa dlhodobo žije, má tam vytvorené rodinné a sociálne zázemie, teda rodinu, priateľov, navštevuje tam predškolské alebo školské zariadenie, je v ňom zdravotne poistené, má tam svojho lekára a pod. Obvyklý pobyt sa určuje pre každú fyzickú osobu samostatne. Nezávisí od úradného povolenia na pobyt, ani od súhlasu alebo od bydliskových pomerov iných osôb (odvolateľ odkazuje aj na závery rozsudku SDE z 2.4.2009 C-523/07). Zároveň dodáva, že samotná dĺžka pobytu maloletého v inom členskom štáte nemôže byť smerodajná na určenie obvyklého pobytu z dôvodu, že takáto interpretácia lehoty by mohla predstavovať značné problémy, pretože by jeden z rodičov mohol svojvoľne premiestniť maloleté dieťa mimo územia Slovenskej republiky a bezprostredne iniciovať konanie priamo pred súdom krajiny kam maloleté dieťa premiestnil a to i napriek tomu, že konal bez vedomia, súhlasu druhého rodiča. Kolízne kritérium obvyklého pobytu je vytvorené na základe skutkového konceptu a má len objektívny charakter. Nedá sa vylúčiť, že osoba bude mať svoj obvyklý pobyt súčasne na území viacerých štátov.

5. Otec argumentuje ďalej tým, že maloletý U. je podľa rozsudku Okresného súdu Námestovo 5P/2/2014-48 zverený do starostlivosti matke, ktorá na základe dohody rodičov umožnila maloletému vycestovať do Nórska za študijným pobytom. Maloletý je slovenský štátny príslušník, pravidelne skoro každý druhý mesiac sa vracia na Slovensko, kde žije celá jeho rodina - matka, súrodenci a má stále na území Slovenskej republiky svojho všeobecného lekára, ortopéda, čo potvrdzujú aj lekárske potvrdenia uvedených lekárov (prikladá v prílohe odvolania). Navyše maloletý neovláda nórsky jazyk na takej úrovni, aby vedel pred prípadne Nórskym súdom vyjadriť svoj vlastný názor. Maloletý sa rozhodol pokračovať v štúdiu v Nórsku a z tohto dôvodu žiada otec ho zveriť do osobnej starostlivosti, keďže nechce dopustiť tzv. neoprávnené premiestnenie maloletého U., navyše, uhradza výživné matke aj v čase, keď už mal. U. žije s ním v Nórsku. Je prirodzené, že je v záujme všetkých, ako rodičov, tak aj maloletého dieťaťa, aby konanie o zmenu úpravy práv a povinností k maloletému bolo na území Slovenskej republiky. Podľa názoru otca je daná právomoc Okresného súdu Námestovo na konanie s prihliadnutím na osobitné skutkové okolnosti.

6. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej „CSP“), po zistení že odvolanie podala na to oprávnená procesná strana, v zákonom stanovenej lehote proti rozhodnutiu, ktorému je odvolanie prípustné, odvolací súd nebol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (keďže sa jedná o starostlivosť súdu o maloleté dieťa), bez nariadenia odvolacieho pojednávania, uznesenie okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP zrušil a podľa § 391 ods.1 CSP vrátil mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

7. Z obsahu spisového materiálu je doposiaľ preukázané, že rodičia maloletého sa rozvedli na základe rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 5P/2/2014 zo dňa XX.XX.XXXX. Podľa uvedeného rozhodnutia maloletý U., nar. v roku XXXX, maloletá W., nar. v roku XXXX a maloletá F., nar. v roku XXXX na čas po rozvode boli zverení do osobnej starostlivosti matke a otec sa zaviazal prispievať na ich výživu konkrétnymi sumami výživného k rukám matky.

8. Otec podaným návrhom žiada zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému synovi U., nar. XX.X.XXXX, ktorého žiada zveriť do svojej osobnej starostlivosti s oprávnením oboch rodičov maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok a uložiť matke povinnosť prispievať na výživu tohto syna sumou 150 eur mesačne. Predmetný návrh otec zdôvodnil tým, že maloletý U. sa k nemu presťahoval do Nórska, od polovice augusta 2018 sa na základe vlastného rozhodnutia rozhodol nastúpiť na povinnú školskú dochádzku do nultého ročníka v V. M. (Nórske kráľovstvo), v ktorom štúdiu pokračuje naďalej, od augusta žije s ním v spoločnej domácnosti, pritom matka dieťaťa dala mu súhlas k vycestovaniu do krajiny Nórske Kráľovstvo spolu s maloletým U. za účelom štúdia. Maloletý U. mieni naďalej pokračovať v štúdiu v Nórsku a žiť s ním v spoločnej domácnosti, je potrebné upraviť rodičovské práva a povinnosti k nemu tak, aby zodpovedali skutočnému stavu a zároveň, aby on ako otec mohol naďalej finančne zabezpečovať štúdium a pobyt maloletého syna v Nórsku.

9. Okresný súd v súdnej veci konštatoval neodstrániteľný nedostatok podmienok konania. Odkázal na článok 8 Nariadenia č. 2201/2003, podľa ktorého súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania. S odkazom na článok 17 Nariadenia č. 2201/2003, teda ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

10. Po zistení, že maloletý sa zdržiava so svojim otcom v Nórsku a má tam obvyklý pobyt okresný súd vychádzajúc z Nariadenia č. 2201/2003 mal za to, že nemá právomoc vo veci konať.

11. Odvolací súd zdôrazňuje, že Nariadenie rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje Nariadenie (ES) č. 1347/2000 sa uplatňuje v presne vymedzených otázkach v členských štátoch Európskej únie. Tomu zodpovedá aj znenie článku 8 Nariadenia č. 2201/2003, podľa ktorého súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania. Obdobne tomu napovedá aj článok 17 Nariadenia, podľa ktorého ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto Nariadenia nemá právomoc konať a ktorá patrí podľa tohto Nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc. Okresný súd v dôvodoch rozhodnutia nevysvetlil, prečo sa pri posudzovaní nedostatku svojej právomoci riadil právnym režimom „Nariadenia č. 2201/2003 „ keď Nórsko (Nórske Kráľovstvo), na území ktorého sa maloleté dieťa so svojim otcom nachádza, členským štátom Európskej únie nie je, neuvádza či sa tak stalo napr. na základe prípadnej prístupovej zmluvy k Nariadeniu.

12. V ďalšom štádiu konania okresný vyrieši podľa relevantnej právnej normy (napr. dvojstranná, viacstranná medzinárodná zmluva, dohovor) vo vzťahu k Nórsku (k nečlenskému štátu Európskej únie) svoju právomoc konať o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností a ak pri hodnotení právomoci bude určujúci obvyklý pobyt maloletého dieťaťa, dôsledne vyargumentuje podľa ktorých konkrétnych kritérií obvyklý pobyt maloletého dieťaťa posudzoval.

13. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie prípustné n i e j e .